

Bruselj, 19. februar 2026
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0344 (COD)

14144/1/25
REV 1 ADD 1

ENV 1039
CLIMA 445
AGRI 499
FORETS 89
ENER 534
TRANS 474
CODEC 1560
PARLNAT

UTEMELJITEV SVETA

Zadeva: Stališče Sveta v prvi obravnavi z namenom sprejetja DIREKTIVE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o spremembi Direktive 2000/60/ES o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike, Direktive 2006/118/ES o varstvu podzemne vode pred onesnaževanjem in poslabšanjem ter Direktive 2008/105/ES o okoljskih standardih kakovosti na področju vodne politike

- utemeljitev Sveta
- Svet sprejel 17. februarja 2026

I. UVOD

1. Komisija je 22. junija 2022 sprejela predlog direktive o spremembi Direktive 2000/60/ES o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (okvirna direktiva o vodah), Direktive 2006/118/ES o varstvu podzemne vode pred onesnaževanjem in poslabšanjem (direktiva o podzemni vodi) ter Direktive 2008/105/ES o okoljskih standardih kakovosti na področju vodne politike (direktiva o okoljskih standardih kakovosti)¹.
2. Odbor regij in Evropski ekonomsko-socialni odbor sta bila zaprosena za mnenje 24. januarja 2023. Ekonomsko-socialni odbor je mnenje o predlogu sprejel 22. februarja 2023².
3. Coreper je 19. junija 2024 sprejel mandat za pogajanja z Evropskim parlamentom³.
4. Evropski parlament je svoje stališče v prvi obravnavi sprejel 24. aprila 2024 s 452 glasovi za, 43 glasovi proti in 83 vzdržanimi⁴.
5. Potekali so štirje dialogi, in sicer 28. januarja, 20. maja, 17. junija 2025 in 23. septembra 2025. Predsedstvo je Coreperju na sejah 14. maja, 13. junija in 17. septembra 2025 predlagalo revidirane mandate. Poleg političnih dialogov je bilo organiziranih tudi 34 tehničnih sestankov.

¹ 14265/22 + ADD 1-3.

² UL C 146, 27.4.2023, str. 41–45.

³ 11383/24.

⁴ 10562/24.

6. Odbor stalnih predstavnikov je 8. oktobra 2025 analiziral besedilo, da bi dosegel dogovor in potrdil končni kompromis, ki je nastal v sklopu teh trialogov⁵. Potrjeno besedilo je bilo razdeljeno kot priloga k dokumentu 13706/25.
7. Odbor Evropskega parlamenta za okolje, javno zdravje in varnost hrane (ENVI) je besedilo odobril 21. oktobra 2025. Predsednik odbora ENVI je nato istega dne predsedniku Coreperja poslal pismo, v katerem je navedel, da bo po pravnolingvističnem pregledu svojemu odboru in Parlamentu na plenarnem zasedanju priporočil, naj stališče Sveta sprejmeta brez sprememb.

II. CILJ

8. Komisija je leta 2019 izvedla preverjanje primernosti zakonodaje EU o vodah, ki zajema okvirno direktivo o vodah, direktivo o okoljskih standardih kakovosti, direktivo o podzemni vodi in direktivo o poplavih⁶. Pri preverjanju primernosti je bilo ugotovljeno, da kljub temu, da zakonodaja v veliki meri ustreza svojemu namenu, obstajajo možnosti za izboljšanje v zvezi z obravnavanjem kemičnega onesnaževanja.
9. Cilj tega predloga o spremembi okvirne direktive o vodah, direktive o podzemni vodi in direktive o okoljskih standardih kakovosti je posodobiti priloge k tem direktivam, ki vsebujejo sezname onesnaževal in standarde kakovosti, izboljšati spremljanje zmesi kemikalij, racionalizirati prihodnje posodobitve v skladu z znanstvenimi ugotovitvami, izboljšati dostop do podatkov, njihovo preglednost in ponovno uporabo ter določiti nove standarde za vrsto snovi, ki vzbujajo vse večjo zaskrbljenost.

⁵ 13321/25.

⁶ 15101/19 + ADD 1.

III. ANALIZA STALIŠČA SVETA V PRVI OBRAVNAVI

10. Med Parlamentom in Svetom so na podlagi predloga Komisije potekala pogajanja, da bi bil dogovor sklenjen v fazi stališča Sveta v prvi obravnavi. Besedilo osnutka stališča Sveta v celoti odraža kompromis, ki sta ga dosegla sozakonodajalca.
11. Da bi olajšali pogajanja, so bila politična vprašanja razvrščena v pet sklopov: a) nadzorni sezname, b) spremljanje, c) poročanje, d) snovi in e) horizontalna vprašanja. Dogovor, dosežen na trialogu 23. septembra 2025, ki se odraža v stališču Sveta v prvi obravnavi, vsebuje naslednja **ključna politična vprašanja**:
 - (a) **Nadzorni sezname**
12. Nadzorne sezname za podzemno in površinsko vodo je treba določiti z izvedbenim aktom v dveh letih in nato revidirati vsaka tri leta. Države članice morajo vsako snov ali skupino snovi z nadzornega seznama spremljati na izbranih reprezentativnih postajah za spremljanje v obdobju 24 mesecev. Obdobje spremljanja se začne v šestih mesecih po določitvi nadzornih seznamov, vendar vzorčenja in analize ni treba začeti izvajati na začetku tega obdobja. Snovi na seznamu za podzemno vodo je treba spremljati vsaj enkrat letno. Snovi na seznamu za površinske vode je treba spremljati vsaj dvakrat letno, za organizme in usedline pa vsaj enkrat letno.

13. Nadzorni sezname **so omejeni** na največ pet snovi ali skupin snovi za podzemno vodo in deset snovi ali skupin snovi za površinske vode. Mikroplastika in kazalniki antimikrobične odpornosti bodo vključeni le, če bodo na voljo zanesljive metode vzorčenja in analize. Naloga Komisije je, da te metode razvije v 18 mesecih.
14. ECHA mora pripraviti znanstvena poročila za pomoč Komisiji pri izbiri snovi za vključitev na nadzorni seznam, pri čemer upošteva širok nabor znanstvenih informacij, vključno s priporočili iz skupne strategije izvajanja na podlagi okvirne direktive o vodah.

(b) Spremljanje

15. Kar zadeva **pogostost spremljanja** snovi, ki se obnašajo kot splošno prisotne PBT, lahko države članice te snovi spremljajo manj intenzivno kot se zahteva za prednostne snovi, vendar bi bilo treba tako spremljanje izvajati vsaj vsaka tri leta, razen če je na podlagi uporabe ali emisije snovi ali tehničnega znanja in strokovne ocene utemeljen drugačen interval.
16. Kar zadeva **sezonska nihanja** pri spremljanju, morajo države članice, ko načrtujejo spremljanje, upoštevati, kdaj se snov največ uporablja. Predvidena je tudi prostovoljna spodbuda za digitalizacijo spremljanja.

17. **Spremljanje, ki temelji na učinkih**, je za estrogene snovi v površinskih vodah obvezno v obdobju dveh let, da se Komisiji omogoči zbiranje podatkov. Komisija z izvedbenim aktom določi tehnične specifikacije za to spremljanje. Da se državam članicam zagotovi dovolj časa za priprave, je število merilnih mest omejeno, podatki, zbrani s to metodo, pa so ob koncu šestletnega cikla, v katerem bo potekalo to dvoletno spremljanje, izključeni iz ocene stanja.
18. V zvezi s **skupnim mehanizmom za spremljanje** je bila v okvirno direktivo o vodah vključena določba, ki temelji na postopnem pristopu, tj. najprej Komisija oceni izvedljivost in nato morebitno vzpostavitev mehanizma. Uporaba mehanizma s strani držav članic je prostovoljna.

(c) Poročanje

19. V zvezi s poročanjem so elementi stališča Sveta v prvi obravnavi naslednji:
- poročanje o stanju se bo nadaljevalo v okviru šestletnih načrtov upravljanja povodij;
 - obstoječa določba o vmesnem poročilu o programu ukrepov je bila črtana;
 - podatke o spremljanju v zvezi z biološkimi elementi kakovosti v površinskih vodah je treba sporočati vsaka tri leta;
 - podatke o spremljanju v zvezi s kemijskimi elementi kakovosti v površinski in podzemni vodi je treba sporočati vsaki dve leti. Države članice se spodbuja, da jih prostovoljno sporočajo vsako leto;
 - nove obveznosti poročanja bi morale biti v celoti usklajene z obstoječimi mehanizmi za elektronsko posredovanje podatkov;
 - države članice lahko zagotovijo dodatne karte, ki prikazujejo informacije o stanju.

(d) Snovi

20. V zvezi s **snovmi** so glavni elementi stališča Sveta v prvi obravnavi naslednji:

- Glede **PFAS**: Seštevek PFAS za podzemno vodo je usklajen z direktivo o pitni vodi, ki določa standard kakovosti za vsoto 20 PFAS. Usklajevanje z direktivo o pitni vodi je dinamično, kar pomeni, da se bodo vse posodobitve, ki bodo sprejete za pitno vodo, samodejno uporabljale za podzemno vodo. Za podzemno vodo je bil zaradi upoštevanja novih znanstvenih spoznanj in boljšega razumevanja škodljivosti teh snovi vključen tudi standard kakovosti za seštevek štirih PFAS, za katere se priznava, da predstavljajo znatno tveganje za zdravje ljudi in okolje. Za površinske vode je bil TFA dodan seštevku 24 PFAS. Komisija mora pri naslednjem pregledu tako za podzemno kot površinsko vodo preučiti, ali bi moral za TFA obstajati poseben standard kakovosti ali naj bo še naprej del seštevka PFAS. Komisija bi morala razmisliti tudi o določitvi standardov kakovosti za vsoto PFAS.
- Glede **pesticidov**: Za podzemno vodo je bil poenostavljen standard kakovosti za nerelevantne metabolite pesticidov. Poleg tega mora Komisija z izvedbenim aktom določiti seznam znanih metabolitov pesticidov in navesti, ali so relevantni ali ne. Ta seznam bi moral biti sprejet v 24 mesecih od začetka veljavnosti te direktive o spremembi, nato pa bi se moral posodabljati v skladu s ciklom načrtov upravljanja povodij. Za površinsko vodo je bil standard kakovosti okolja za vsoto pesticidov, ki ga je prvotno predlagala Komisija, nadomeščen s standardom kakovosti okolja za seštevek pesticidov, ki so že uvrščeni na seznam prednostnih snovi, ki jih je treba spremljati (razen štirih pesticidov, ki jih je treba spremljati v organizmih ali usedlinah, in glifosata), z vrednostjo 0,2 µg/l za sladko vodo.

- Glede **bisfenolov**: Bisfenol A je opredeljen kot prednostna nevarna snov, zato je bil dodan na seznam snovi v Prilogi I k direktivi o okoljskih standardih kakovosti.
- Glede **umika snovi**: Atrazin je bil umaknjen.
- Glede **seštevkov in vsot**: v direktivi o podzemni vodi je bila ponovno dodana Priloga V s „snovmi za pregled“, v kateri sta navedena seštevek (seštevki) izbranih farmacevtskih izdelkov glede na način delovanja in seštevek bisfenolov, ki bi jih bilo treba vključiti v naslednji pregled. Prav tako je bila v direktivo o okoljskih standardih kakovosti dodana nova Priloga III s „snovmi za pregled“, v kateri so navedeni seštevek bisfenolov, seštevek (seštevki) izbranih pesticidov glede na način delovanja in seštevek (seštevki) izbranih farmacevtskih izdelkov glede na način delovanja, ki jih je treba vključiti v naslednji pregled. Komisija bi morala pri naslednjem pregledu razmisliti tudi o določitvi standarda kakovosti okolja za površinske vode za vsoto pesticidov, vsoto farmacevtskih izdelkov in vsoto bisfenolov ter o določitvi standarda kakovosti okolja za podzemno vodo za vsoto farmacevtskih izdelkov in vsoto bisfenolov, kar bi bilo treba podpreti z ustreznimi metodami spremljanja, čeprav ti niso vključeni v novi prilogi III in V.

(e) Horizontalna vprašanja: opredelitve pojmov, ukrepi pri viru; čezmejno sodelovanje; ekosistemi podzemne vode; neposlabšanje in s tem povezane izjeme; razširjena odgovornost proizvajalca; dostop do pravnega varstva ter roki, skladnost, prenos in pregled

21. **Opredelitvi pojmov** „prednostne snovi“ in „prednostne nevarne snovi“ sta bili prilagojeni ponovni vstavitvi člena 16. V opredelitvi pojma „onesnaževala, značilna za povodja“ je bilo določeno, da taka onesnaževala niso ali niso več opredeljena kot prednostne snovi, temveč se v znatnih količinah odvajajo ali odlagajo v povodje ali porečje na ozemlju določene države članice. Svet je v stališču v prvi obravnavi dodal tudi novi opredelitvi, in sicer „sprožitvena vrednost, ki temelji na učinkih“ in „poslabšanje stanja vodnega telesa“, da bi upoštevali ustrezne nove določbe, uvedene z okvirno direktivo o vodah, dodana pa je bila tudi opredelitev pojma „voda, namenjena za prehrano ljudi“ za uskladitev z direktivo o pitni vodi.

22. Kar zadeva **ukrepe pri viru**, morajo države članice pri pripravi svojega programa ukrepov najprej razmisliti o ukrepih za nadzor pri viru v skladu z ustrežno sektorsko zakonodajo Unije in šele nato, če je potrebno, o ukrepih za zmanjšanje tveganja zaradi obstoječega onesnaževanja. To je povezano tudi s ponovno vstavitvijo člena 16 in zahtevo, da Komisija predloži predloge za nadzor, da se ustavijo ali postopoma odpravijo odvajanja, emisije in uhajanja prednostnih nevarnih snovi najpozneje 20 let po določitvi snovi kot prednostnih nevarnih snovi.
23. Določbe o **čezmejnem sodelovanju** so bile racionalizirane. V besedilu je tudi precizirano, da mora država članica v izjemnih okoliščinah, zlasti ob hudih poplavah, dolgotrajnih sušah ali večjih onesnaženjih, poleg drugih prizadetih držav članic in mednarodnih organov za usklajevanje povodij obvestiti tudi Komisijo.
24. Kar zadeva **ekosisteme podzemne vode**, je bilo priznано, da je treba zbrati več informacij o prisotnosti, pomenu in občutljivosti ekosistemov podzemne vode, da se zagotovi njihovo varovanje v prihodnosti. Komisija bi morala v okviru skupne strategije izvajanja sodelovati z državami članicami pri razvoju metodologije za ugotavljanje prisotnosti ekosistemov podzemne vode. Ko bo na voljo zanesljiva metodologija, bodo države članice ocenile prisotnost ekosistemov podzemne vode v telesih podzemne vode, katerih značilnosti bi lahko podprle njihov obstoj. Če je prisotnost potrjena, bi morale države članice določiti strožje standarde za zaščito teh ekosistemov, razen če so standardi, ki so bili predhodno določeni za varovanje zdravja ljudi, že dovolj strogi.
25. Vstavljen je bil opredelitev **poslabšanja**, ki je skladna z obstoječo sodno prakso, ter dve **dodatni izjemi** na podlagi člena 4 okvirne direktive o vodah, v skladu s katerima začasno poslabšanje in poslabšanje zaradi premestitve ne veljata za kršitev okvirne direktive o vodah. Izjeme predvidevajo določena varovala, da ne bi bili ogroženi cilji okvirne direktive o vodah, zlasti v zvezi s pitno vodo.

26. Kar zadeva **razširjeno odgovornost proizvajalca**, mora Komisija v treh letih od začetka veljavnosti te direktive o spremembi pripraviti poročilo, v katerem oceni, ali bi bilo mogoče proizvajalcem, ki dajejo na trg EU proizvode, ki vsebujejo prednostne snovi in prednostne nevarne snovi, naložiti obveznost, da prispevajo k stroškom programov spremljanja, vzpostavljenih v skladu z okvirno direktivo o vodah.
27. Kar zadeva **dostop do pravnega varstva**, so bile v okvirno direktivo o vodah vstavljene nove uvodne izjave in nov člen.
28. Kar zadeva **roke in skladnost**, stališče Sveta v prvi obravnavi državam članicam omogoča precejšnjo prožnost zaradi t. i. „**klavzule o smiselni uporabi**“, in sicer:
- rok za doseg dobrega kemijskega stanja podzemne vode v zvezi z na novo uvedenimi snovmi se lahko podaljša do leta 2039, v nekaterih primerih pa za do največ ene nadaljnje dopolnitve načrta upravljanja povodja, tj. do leta 2045,
 - za površinsko vodo se za na novo uvedene prednostne snovi predlagajo enaka podaljšanja, rok, do katerega morajo biti prednostne snovi skladne z revidiranimi standardi kakovosti okolja, pa se lahko podaljša do leta 2033 z možnostjo dodatnega podaljšanja do leta 2039,
 - države članice lahko tako za podzemno kot za površinsko vodo podaljšajo rok za več kot en cikel, kadar ciljev zaradi naravnih razmer ni mogoče doseči v tem obdobju,

- kar zadeva vrednosti praga in onesnaževala, značilna za povodja, morajo države članice, ki imajo standarde kakovosti okolja določene na ravni EU ali nacionalni ravni, dobro kemijsko stanje podzemne vode in površinske vode doseči do konca naslednjega načrta upravljanja povodij po datumu, ko so bile določene vrednosti praga ali standardi kakovosti okolja, z možnostjo podaljšanja za eno nadaljnjo dopolnitev načrta upravljanja povodij,
 - za na novo opredeljene snovi v podzemni in površinski vodi je bil uveden predhodni program ukrepov, pri čemer se uporabi enak pristop kot pri na novo opredeljenih snoveh v površinski vodi v reviziji direktive o okoljskih standardih kakovosti iz leta 2013,
 - rok za prenos je 21. december 2027, da bi se lahko zahteve v zvezi z revidiranimi standardi upoštevale v četrtem načrtu upravljanja povodij.
29. **Priloge**, v katerih so navedena onesnaževala, se bodo posodabljale vsakih šest let. Poročila Evropske agencije za kemikalije (ECHA) se bodo objavljala v enakih ciklih, izjema je prvo poročilo ECHA, ki bo objavljeno po štirih letih. Ponovno sta bila vstavljena člena 16 in 17 okvirne direktive o vodah, da se zagotovi, da bo revizija prilog potekala po rednem zakonodajnem postopku.

IV. ZAKLJUČEK

30. Stališče Sveta v prvi obravnavi o tej direktivi o spremembi odraža kompromis, ki sta ga v pogajanjih dosegla Svet in Evropski parlament ob pomoči Komisije. S sprejetjem predlaganih sprememb obstoječih direktiv bo odpravljena pomanjkljivost, ugotovljena v oceni ustreznosti in uspešnosti predpisov, in povečala se bo raven varstva okolja in zdravja ljudi pred škodljivimi učinki kemičnega onesnaževanja.